

direkte at fastslaa, at det er lovligt at stemme paa den Maade". Nej, det tror jeg, for der kan ikke være fjerneste Tvivl om, at det er fuldkommen ulovligt. . . . „dels vilde det skabe et Præcedens for at stemme ved Paaklistring af trykte Navne, og det vilde godt kunne føre til Misbrug“. Dette er klart, og det er den Begrundelse, jeg har givet; og den højtærede Minister har ved sin Udtalelse tilkendegivet, at han i Virkeligheden kun havde een eneste Udvej at gaa, nemlig at kassere den socialdemokratiske Stemmeseddel, med samme Ret som han, hvis Spørgsmaalet var kommet for, vilde have kasseret den konservative.

Den offentlige Begrundelse af den højtærede Indenrigsministers hele Stilling til denne Sag, som jeg her objektivt har refereret og har knyttet mine Bemærkninger til, kan efter mit Skøn ikke tages for god. Den højtærede Minister havde i det paagældende Tilfælde kun eet at gøre, at afgøre, om den Stemmeseddel var gyldig eller ej; og da den Begrundelse, den højtærede Minister har givet, efter mit Skøn ikke kan tages for god, tillader jeg mig at stille følgende Forespørgsel: Hvorledes begrundes Indenrigsministeren, at han — ifølge Skrivelse til Byraadet for Nykøbing F. — har kasseret det den 3. ds. i Nykøbing F. afholdte Valg af 17. Medlemmer til Byraadet?

Indenrigsministeren (Hauge): Inden jeg gaar over til direkte at svare paa det Spørgsmaal, der er stillet til mig af Forespørgerne og nu af den ærede Ordfører for Forespørgerne, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, finder jeg Anledning til at sige, at det har undret mig i ikke ringe Grad, at man overhovedet har bragt dette Spørgsmaal frem for Rigsdagen. Valg til Kommunalbestyrelser er ofte kasseret; det er ikke noget nyt, man her staar overfor. Valg til Kommunalbestyrelser bliver kasseret, hver Gang der foretages et ordinært Valg; det bliver kasseret baade af Sogneraad, af Amtsråd og af Indenrigsministeren. Ifølge den kommunale Valglov er det Kommunalbestyrelserne, der i første Instans skal tage Bestemmelse om, hvorvidt et Valg kan erklæres for gyldigt eller ikke; og foreligger der ikke Klage over den Afgørelse, som den paagældende Kommunalbestyrelse træffer — det vil sige, hvis Kommunalbestyrelsen beslutter sig til at kassere et Valg, og ingen klager over Kassationen —, har denne sin Gyldighed, og Spørgsmaalet indankes da ikke henholdsvis for Amtsrådet og Indenrigsministeren. Men klages der over, at et Sogneraad har kasseret et

Valg, klages der overhovedet over Sogneraadets Beslutninger, Valget vedrørende, gaar Sagen direkte til Amtsrådet, og det kan afgøres der, hvorledes man skal forholde sig, om Nyvalg skal udskrives til det paagældende Sogneraad, eller om det skal have sit Forblivende ved det een Gang afholdte Valg. Og ganske tilsvarende forholder det sig, naar Talen er om Byraadsvalg. Mig bekendt er de paagældende Myndigheders endelige Afgørelse af Valgene altid blevet taget som en Kendsgerning, uden at man har gjort sig nogen Ulejlighed for at faa Afgørelsen indanket til Behandling i Rigsdagen. Man skulde derfor tro, at der i det Tilfælde, vi her drøfter, har været ganske særlige, ejendommelige Forhold til Stede, som gjorde en Forespørgsel til en Nødvendighed. Det er der imidlertid ikke. Valget i Nykøbing F. frembyder ikke i nogen Henseende Ejendommeligheder fremfor andre Valg, der er blevet kasseret af Sogneraad, af Amtsråd og af tidligere Indenrigsministre. Jeg har, saa vidt det har været mig muligt i den Tid, jeg har haft til Raadighed, prøvet de Fortilfælde, som der i Ministeriet foreligger udførlige Oplysninger om, og jeg kan meddele, at i 1921 blev ikke mindre end 8 Sogneraadvalg kasseret af Amtsrådene, og i 1925, altsaa i indeværende Aar, er der allerede kasseret adskillige Valg af Sogneraadene. Det er mig ikke fuldt klart, om Amtsrådene har kasseret Valg. Der har nylig været afholdt Omvalg nede i Sønderjylland i Hoptrup, jeg har ikke haft Tid til at søge Oplysninger om, hvorvidt Omvalget er en Følge af, at Sogneraadet har kasseret Valget, eller om det er en Følge af en Beslutning af det paagældende Amtsråd. Der foreligger ikke Indberetninger fra samtlige Amtsråd om, hvorledes Forholdene har været i indeværende Aar, men der foreligger allerede i Ministeriet Oplysning om, at der er indsendt ikke mindre end 14 Klager til Amtsråd over Kommunevalg, som Klagerne forlanger omstødt. Ogsaa Byraadsvalg er tidligere blevet kasseret; jeg skal saaledes nævne Valget i Slagelse i 1906 og i Frederiksværk i 1921. Saa vidt jeg erindrer, blev ogsaa Valget til Svaneke Byraad kasseret i 1909. Jeg skal senere omtale de Kassationsgrundlag, der forelaa for Valgene i Slagelse i 1906 og i Frederiksværk i 1921. Begge disse Valg blev kasseret af afdøde Indenrigsminister Sigurd Berg. De nylig afholdte Kommunevalg er blevet afholdt efter en helt ny Valglov, nemlig Lov Nr. 101 af 29. Marts 1924. Denne Valglov foreskriver bl. a. et helt nyt Prin-